

Over de verhouding tussen christenen en Joden

(de A.V. conferentiemiddag)

Verschillende Nederlandse protestantse kerken, de room katholieke kerk en de vereniging van Messias belijdende Joden hebben elkaar gevonden in het Interkerkelijk Contact Israël (I.C.I.). Doeleinden die het I.C.I. nastreeft zijn:

- informatie aan christenen geven over het jodendom
- het gesprek met Joden
- bestrijden van elke vorm van antisemitisme

Namens de Unie nemen de voorgangers G.H.W. Pflaum en S.P. van der Steen deel aan de werkzaamheden van het I.C.I. Op de A.V. conferentiemiddag hield br. Pflaum een inleiding over de verhouding tussen christenen en Joden. Onderstaand vat ik zijn betoog en de daarop volgende discussie in hoofdlijnen samen.

Uit elkaar gegroeid

Het nieuwe testament is ondenkbaar zonder het oude testament. Jezus was een Jood. De Messias van Israël is het Hoofd van de christelijke gemeente. De eerste gemeente (te Jeruzalem) was een gemeente van Joden-christenen. Wie deze feiten nuchter onder ogen durft te zien, kan zich nauwelijks voorstellen dat christenen en Joden in 2000 jaar zó uit elkaar zijn gegroeid dat het in de jaren 1933-45 in een beschaafde christelijke natie tot georganiseerde Jodenmoord kon komen. Terecht moet in het verband van deze tragedie onderscheid gemaakt worden tussen -aanhangers van het christendom en -wedergeboren christenen. Maar met dit onderscheid kunnen wedergeboren christenen (waaronder ook baptisten) in het gesprek met Joden hun handen niet in onschuld wassen. In het algemeen gesproken hebben ook zij hun stem niet in een duidelijk protest durven te verheffen! Hoe konden de moeder (Israël) en de dochter (de gemeente) zo uit elkaar groeien? Hoe hebben de oudste broer (Israël) en de jongste (de gemeente) zo in onmin met elkaar kunnen leven? Hiervoor zijn theologische redenen aan te geven: de christelijke gemeente uit de heidenvolkeren is gebouwd op het fundament van het geloof in het volbrachte werk van Christus. Het jodendom daarentegen bouwt op het eigen werk van wensvervulling. Maar dat de christelijke dochter in de loop der geschiedenis de joodse moeder heeft bespot, gediscrimineerd en vervolgd is en blijft een zonde in Gods familie.

Christenen zoeken contact

In de laatste veertig jaar zijn het groepen christenen, die het initiatief nemen tot een ontmoeting tussen christendom en jodendom. Joden reageren afwachtend, maximaal welwillend; de wonden zijn diep! Het christelijk initiatief tot gesprek komt enerzijds voort uit het verlangen om in eigen christelijk geweten klaar te komen met de tragedie van de holocaust, en anderszijds uit een groeiend bewustzijn van de verworteling van het christelijk geloof in het geloof van Israël. Het is opvallend dat veel bewust levende christenen die in hun geloof moeite hebben met de traditionele christelijke dogma's, een geestelijke heroriëntering zoeken in de bestudering van de joodse wortels van het christelijk geloof. . .

Joden moeten Joden kunnen blijven

De christelijke zending onder Israël heeft veelal gepoogd Joden te bekeren tot de traditie van de christelijke gemeente uit de heidenvolkeren. Een geestelijk imperialisme is de gemeente tegenover Israël nooit vreemd geweest: eerst heeft de christelijke gemeente zichzelf tot het -geestelijk Israël-uitgeroepen, en daarna heeft zij in zendingsactiviteit individuele Joden tot -gewone christenen- proberen te maken. Het laatste blijkt steeds meer een onmogelijkheid. Ook als christen is een zoon van het uitverkoren volk iemand anders dan een autochtone inwoner van Groningen die tot bekering komt. Met name in de kring van -Messias belijdende Joden- benadrukken Joden-christenen hun eigen onopgeefbare joodse identiteit als christen.

Christelijke rol in het Midden-Oosten-conflict

In het Israëliisch-Arabisch conflict neemt een getuigende christelijke gemeente een heel delicate positie in. De gemeente die haar geestelijke afkomst niet verloochent, weet zich verbonden met de staat Israël. Tegelijk weet zij zich verbonden met de Arabieren, alleen al hierom dat de meeste Israëliische christenen Arabieren zijn! Het christelijk getuigenis in Israël dient te bestaan in een liefde voor Arabieren, en omgekeerd in een liefde voor Arabieren die niet op rekening komt van liefde voor Israël.

Br. Pflaum eindigde met een warme aanbeveling van de uitgaven van het I.C.I. Geheel in overeenstemming hiermee moest ook dit verslag eindigen met het adres waar meer informatie verkregen kan worden: I.C.I., Postbus 202, 3830 AE Leusden.

Olof de Vries